

ENERGIDEPARTEMENTET

Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår referanse: 26/01221-44
Arkivkode: ---
Saksbehandler: Guro Bøe Wensaas
Deres referanse:
Dato: 06.10.2026

KS' høringsvar til Kjernekraftutvalgets rapport

Kjernekraftutvalgets rapport er et solid kunnskapsgrunnlag som trekker frem alle de viktige perspektivene knyttet til kjernekraft i Norge. Likevel vurderer KS kunnskapsgrunnlaget til å være noe defensivt i forhold til tidshorisont og kompetansetilgang.

Det er en utålmodighet etter å få tilgjengeliggjort mer kraft og nett i mange lokalsamfunn i landet. Både for å gjennomføre klimatiltak og for å dekke næringslivets behov for elektrifisering og vekst. Kjernekraft kan være en del av denne fremtiden på lang sikt, og utvalgets anbefaling om å etablere et kompetanseprogram er positivt.

Hovedbudskap

1. KS støtter etableringen av et nasjonalt kompetanseprogram, men mener arbeidet må ha høyere framdrift enn det Kjernekraftutvalget legger opp til. Norge bør allerede nå starte nødvendig utvikling av kompetanse, regelverk, myndighetsapparat og rammebetingelser slik at kjernekraft kan realiseres raskere dersom Stortinget beslutter dette.
2. Kjernekraft må vurderes som del av en bredere nasjonal energipolitikk, der behovet for kraft, nett, energieffektivisering og andre energiløsninger ses i sammenheng.
3. Arbeidet med kjernekraft må ikke under noen omstendigheter svekke eller forsinke tiltak som kan gi mer kraft, bedre energiutnyttelse og økt nettkapasitet på kort og mellomlangt sikt. Ved kapasitetsmangel, må arbeidet med løsningene på kort og mellomlangt sikt prioriteres.
4. Staten må ta et tydelig ansvar for å etablere nasjonale rammer, regelverk, sikkerhet, beredskap, finansiering, avfallshåndtering og langsiktige forpliktelser.
5. Det nasjonale kompetanseprogrammet må utformes slik at det også dekker kommunesektorens behov innen planlegging, beredskap, helse, sikkerhet, innbyggjerdialog og lokal samfunnsutvikling.
6. Vertskommuneperspektivet må utredes særskilt, inkludert konsekvenser for arealbruk, beredskap, lokal verdiskaping, kompensasjon, ringvirkninger og langsiktig samfunnsutvikling. Berørte nabokommuners rolle, ansvar og behov for involvering må også inngå i dette arbeidet.
7. KS mener at det må vurderes et tettere nordisk samarbeid om kjernekraft.

Vurderinger

1. ***KS støtter etableringen av et nasjonalt kompetanseprogram, men mener arbeidet må ha høyere framdrift enn det Kjernekraftutvalget legger opp til. Norge bør allerede nå starte nødvendig utvikling av kompetanse, regelverk, myndighetsapparat og***

rammebetingelser slik at kjernekraft kan realiseres raskere dersom Stortinget beslutter dette

KS støtter utvalgets anbefaling om et nasjonalt kompetanseprogram, men mener oppfølgingen må skje raskere enn utvalget legger opp til. Norge bør allerede nå starte en målrettet utvikling av nødvendig kompetanse, regelverk, myndighetsapparat og øvrige rammebetingelser.

Dette innebærer ikke en beslutning om utbygging, men vil styrke beslutningsgrunnlaget og gjøre det mulig å realisere kjernekraft raskere dersom Stortinget senere beslutter dette. Samtidig må ansvar, kostnader, risiko og samfunnsmessige konsekvenser utredes grundig.

Kompetanseprogrammet må omfatte kommunesektorens rolle og behov. Kommuner og fylkeskommuner vil kunne få ansvar for planlegging, konsekvensutredninger, beredskap, innbyggerdialog og lokal samfunnsutvikling.

2. Kjernekraft må vurderes som del av en bredere nasjonal energipolitikk, der behovet for kraft, nett, energieffektivisering og andre energiløsninger ses i sammenheng.

Spørsmålet om kjernekraft ikke kan vurderes isolert. Norge står midt i energiomstillingen og tilgang på kraft er avgjørende for utslippskutt, industriutvikling, elektrifisering, digitalisering, klimatilpasning og samfunnssikkerhet. Dette krever tiltak både på tilbud- og etterspørselssiden.

Flere kommuner og fylkeskommuner opplever allerede at kraftsituasjonen er en barriere for næringsutvikling og lokal verdiskaping. På deler av Østlandet er det for eksempel lite samsvar mellom kraftproduksjon og kraftbehov. I andre deler av landet er det særlig nettkapasitet som begrenser muligheten til å ta i bruk kraften som produseres. Den videre energipolitiske diskusjonen må handle både om ny kraftproduksjon, nettutbygging, energieffektivisering, fleksibilitet og bedre lokal og regional samordning.

NOU 2026:4 bør følges opp gjennom en stortingsmelding. En slik prosess bør sette kjernekraft inn i en helhetlig nasjonal energipolitikk der både kortsiktige og langsiktige løsninger vurderes samlet.

3. Arbeidet med kjernekraft må ikke under noen omstendigheter svekke eller forsinke tiltak som kan gi mer kraft, bedre energiutnyttelse og økt nettkapasitet på kort og mellomlangsigte. Ved kapasitetsmangel, må arbeidet med løsningene på kort og mellomlangsigte prioriteres.

NOU-en viser at etablering av kjernekraft i Norge vil kreve lang tid, store investeringer, omfattende regelverksutvikling, oppbygging av kompetanse, løsninger for avfallshåndtering og bred samfunnsaksept.

Det kan være grunnlag for en bekymring for at spørsmålet om kjernekraft i Norge kan bli en hvilepute som forsinke iverksetting av tiltak som kan gi resultater raskere, som energieffektivisering, fjernvarme, bedre utnyttelse av eksisterende kraftsystem, nettutbygging, solkraft, vindkraft på land og havvind.

4. Staten må ta et tydelig ansvar for å etablere nasjonale rammer, regelverk, sikkerhet, beredskap, finansiering, avfallshåndtering og langsiktige forpliktelser.

Ansvar for, og utviklingen av, kjernekraft må ligge nasjonalt. Det inkluderer å styrke kunnskap, og forankre forståelsen for energiutfordringene i befolkningen.

Kjernekraft reiser store spørsmål om sikkerhet, beredskap, arealbruk, finansiering, avfallshåndtering og lokal legitimitet. Slike spørsmål kan ikke løses av enkeltkommuner alene, men krever nasjonal styring og tydelige rammer.

5. Det nasjonale kompetanseprogrammet må utformes slik at det også dekker kommunesektorens behov innen planlegging, beredskap, helse, sikkerhet, innbyggerdialog og lokal samfunnsutvikling.

Utvalgets anbefaling om å etablere et nasjonalt kompetanseprogram støttes. Det bør understrekes at kompetanseprogrammet må omfatte mer enn teknologisk og regulatorisk kompetanse på statlig nivå.

Programmet må også dekke kommunesektorens behov. Kommuner og fylkeskommuner vil trenge kunnskap om blant annet:

- arealplanlegging og konsekvensutredninger
- helse, miljø og sikkerhet
- samfunnssikkerhet og beredskap
- avfallshåndtering og langsiktig arealbruk
- innbyggerdialog og lokaldemokratisk forankring
- lokal og regional samfunnsutvikling
- vertskommunerolle, ringvirkninger og fordelingsvirkninger
- samordning mellom statlige, regionale og lokale myndigheter

Eksisterende norske kompetansemiljøer må brukes aktivt i arbeidet. Erfaringene fra Halden og Kjeller er relevante i det videre arbeidet med kompetansebygging, forskning og forvaltningskapasitet. Norge bør også hente erfaringer fra andre land, særlig nordiske land og andre land med lang erfaring med kjernekraft, regulering, beredskap og avfallshåndtering.

6. Vertskommuneperspektivet må utredes særskilt, inkludert konsekvenser for arealbruk, beredskap, lokal verdiskaping, kompensasjon, ringvirkninger og langsiktig samfunnsutvikling. Berørte nabokommuners rolle, ansvar og behov for involvering må også inngå i dette arbeidet. Berørte nabokommuners rolle, ansvar og behov for involvering må også inngå i dette arbeidet.

Kompetanseprogrammet må ha et fokus på vertskommunenes roller. Berørte kommuner og fylkeskommuner må som ansvarlig for arealbruken etter plan- og bygningsloven, involveres tidlig og reelt i alle prosesser som kan få betydning for lokalisering, arealbruk, beredskap eller avfallshåndtering.

7. KS mener at det må vurderes et tettere nordisk samarbeid om kjernekraft.

Et tettere nordisk samarbeid kan styrke kompetanse, myndighetskapasitet og erfaringsutveksling innen sikkerhet, beredskap, regelverk og avfallshåndtering. Samarbeidet kan gi Norge et bedre kunnskapsgrunnlag for framtidige beslutninger om kjernekraft.

Avslutningsvis

KS bør ta del i det videre arbeidet med oppfølging av rapporten. Den videre debatten om kjernekraft må bygge på åpenhet, fakta, god kommunikasjon og bred lokal medvirkning. Kompetanse, kostnader, grad av måloppnåelse og forsyningssikkerhet på fornybar energi på kort og mellomlang sikt må vurderes for å avklare om kjernekraft på lengre sikt kan bli en del av energimiksen.

Helge Eide
Områdedirektør

Torild Fagerbekk
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur